گزارش

سخنگوی وزارت خارجه مطرح کرد:

از برخورد روسیه تا روابط با عربستان

- خروج روسیه از برجام گمانه‌زنی رسانه‌ای است
- نتایج ملموسی از گفت‌وگو با عربستان به دست نیامده

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: اظهارات آقای لاوروف را در رسانه‌ها دیده‌ایم و منتظر هستیم از مجاری دیپلماتیک جزئیات را بشنویم. اهم اظهارات سعید خطیب‌زاده در ادامه آمده است:

◀ سفر آقای گروسی در چارچوب توافقاتی بود که در حوزه فنی میان ایران و آژانس انجام شده بود. مقدمه این سفر توافقاتی بود که در وین میان ایران و این نهاد صورت گرفت. سوالاتی از سوی آژانس در خصوص برخی اماکن ایران مطرح شده بود اما لازم بود در یک بستر زمانی و در چارچوب یک توافق بدانیم این پرونده چه زمانی بسته خواهد شد و طی چندماه اطلاعاتی از سوی ایران در اختیار آژانس قرار خواهد گرفت. ارتباط معناداری میان بسته شدن این پرونده و مذاکرات وین وجود دارد.

◀ ما خبری از خروج روسیه نداریم و آنچه که در این زمینه مطرح می‌شود بیشتر گمانه‌زنی رسانه‌ای است. اظهارات آقای لاوروف را در رسانه‌ها دیده‌ایم و منتظر هستیم از مجاری دیپلماتیک جزئیات را بشنویم. مسیر دیپلماتیک مذاکرات در وین در حال طی شدن است. مشخص است که فعالیت‌های صلح‌آمیز ایران نباید تحت تاثیر تحریم قرار بگیرد. روسیه تا امروز رویکرد سازنده‌ای داشته است. مردم ایران می‌دانند مذاکره کنندگان ایران در راستای به حداکثر رساندن منافع ایران تلاش خواهند کرد.

◀ ما در میانه یک مذاکرات سخت و همه‌جانبه قرار داریم. در روزهای مختلف برخوردهای مختلفی از کنشگران مختلف دیده‌ایم و هیچ‌گاه شگفت‌زده نمی‌شویم. به مواضع اعلامی و اقدامات اعمالی به صورت همزمان نگاه می‌کنیم. طبیعی است که در طی چند ماه گذشته حداکثر تلاش را کرده‌ایم که این پرونده با فاصله معناداری از سایر پرونده‌ها حرکت کند. ما با کشورهای اروپایی اختلافات جدی در سایر حوزه‌ها داریم و سعی کرده‌ایم به موضوع مذاکرات وین به عنوان موضوعی جداگانه نگاه کنیم.

◀ موضع چین یکی از سازنده‌ترین مواضع و موضع حمایتی بوده است و فکر می‌کنیم در همین بستر با چین جلو خواهیم رفت. در خصوص مذاکره مستقیم، موضع ایران تداوم دار بوده و چه در زمان آقای ترامپ و چه امروز، موضع حاکمیت این است که ما براساس رفتار ایالات متحده تصمیم می‌گیریم. برجام روشن کرده اعضا چه کسانی هستند، واشنگتن از این توافق خارج شده و تصمیمی که باید بگیرد برای ما و ۴+۱ مشخص است. ما باید دلیل درخواست آمریکا برای دیدار مستقیم را بدانیم. از ابتدا تا امروز که در خدمت شما هستم هیچ تغییری در اقدامات ایالات متحده ایجاد نشده است.

◀ روسیه یکی از طرف‌های مذاکرات در وین است و طبیعی است که درخواست‌ها را باید در وین و در میز مذاکراتی دریافت کنیم. اجازه دهید ترجمان این درخواست را ابتدا در میز مذاکره دریافت کنیم.

◀ آنچه امروز در وین اتفاق می‌افتد با دو مولفه تغییر و تداوم قابل بررسی است؛ در این دور ما نه تغییر کامل و نه تداوم کامل داشته‌ایم. در وین در نکاتی تداوم و در نکاتی تغییر داشتیم. آنچه امروز اتفاق می‌افتد در راستای حداکثر سازی منافع ایران و رعایت خط قرمزها است.

◀ با دوستانمان در روسیه تشریک مساعی می‌کنیم تا مذاکرات فوری به آتش‌بس بینجامد. نگرانی جدی از طرف روسیه نسبت به اقدامات تحریک آمیز ناتو و آمریکا وجود دارد. توافقات روسیه با ناتو نادیده گرفته شده اما جنگ راه حل این‌ها نیست.

◀ دستگاه دیپلماسی با یک بلوغ، براساس منافع ملت ایران سکوت می‌کند و موضع می‌گیرد.

◀ ما با نمایندگان در ارتباط هستیم. آقای امیرعبداللهیان صبح دیروز با ۷۰ نماینده در کمیسیون تلفیق دیدار کرده است و به‌صورت مستمر میزبان نمایندگان مجلس در وزارت امور خارجه هستیم.

◀ مذاکرات در وین در جریان است و در هفته‌ای که گذشت در حوزه پادمانی و سایر موضوعات پیشرفت‌های قابل توجهی داشته است. در این مقطع خبری ندارم که هیات‌ها و به خصوص هیات ایران بخواهند وین را ترک کنند.

◀ عربستان یک کشور مهم در جهان اسلام و منطقه است و پرونده‌های اختلافی نباید باعث شود روابط حداقلی معنادار را با هم نداشته باشیم. منتفعان اصلی این روابط، مردم منطقه و دو کشور هستند. گفت‌وگوها در بغداد در فضای خوب و محترمانه در چهار دور گذشته انجام شده و نتایج ملموسی از این گفت‌وگوها تا به امروز به دست نیامده و حداقل نتایج کم و محدود بوده است. تاریخ دور پنجم هنوز قطعی نیست ولی دو طرف به دنبال برگزاری نشست بعدی هستند و اگر نتیجه حاصل شود ایران آمادگی دارد حداکثر سرعت را به برقراری روابط ببخشد.

*نکات اختلافی باقیمانده در مذاکرات وین از تعداد انگشتان یک دست هم کمتر است، اگر موضوع جدیدی را کسی اضافه نکند. همه آنها هم منتظر پاسخ ایالات متحده است. اگر رویکرد منطقی داشته باشد و دغدغه ۴+۱ و ایران را در نظر بگیرد و پاسخ مناسبی از طرف واشنگتن داده شود، در کمترین زمان توافق در دسترس است. بار دیگر تأکید می‌کنم، ما هیچ زمانی را به عنوان ضرب‌الأجل نمی‌پذیریم. ملاک برای ما توافق خوب است، توافقی که منافع ملت در آن لحاظ شود. و اگر امروز انجام شود، همین امروز آمادگی داریم در وین این توافق را انجام دهیم.

«آرمان ملی» روایت علی ربیعی از جلسه مجازی کابینه دولت دوازدهم را بررسی می‌کند

حل مشکلات کشور و بازشدن گره برجام با همدلی دولت دوازدهم و سیزدهم

- حسن روحانی: موفقیت مذاکرات خواست ملی است
- آماده انتقال تجارب پسابرجامی خود به دولت سیزدهم هستیم

آرمان ملی- حمید شجاعی: مساله اتحاد و انسجام و نگاه ملی به مسائل در راستای منافع ملی همواره از سوی مقامات و مسئولان مختلف در دوره‌های متفاوت مطرح شده و همگان به این انسجام و وحدت و لزوم استفاده از ایده و نظر همه تاکید داشته‌اند. به‌ویژه در مسائلی که بیش از سایر امور جنبه ملی و تاثیر بر کشور دارند. از جمله این مسائل نیز می‌توان به توافق برجام اشاره کرد که اگر چه در دولت یازدهم حسن روحانی با مذاکرات آغاز و پس از چند سال منعقد شد و پس از فعل و انفعالاتی از جمله خروج آمریکا از توافق تحت شرایطی نه چندان مطلوب ادامه یافت و حتی از ابتدا تا پایان آن دولت روحانی و مردانش هدف حملات و هجمه‌های تندروها و دلواپسان قرار داشتند؛ اما آنچه که مسلم است هیچ تصمیم، مذاکره یا مساله دیگری بدون اخذ اجازه و هماهنگی با مقامات عالیه نظام و کسب دستور در این خصوص انجام نشده است. لذا اگر ظریف و مردانش ماموریت یافتند که برای مذاکرات عازم لوزان فرانسه و سپس وین اتریش شوند و توافق برجام را منعقد سازند با هماهنگی مقامات عالی کشور بوده است. اگر سید عباس عراقچی به عنوان رئیس تیم مذاکره کننده با اختیاراتی محدود برای احیای برجام و مذاکره با ۴+۱ به وین رفته و شش دور مذاکره انجام داده قطعا با هماهنگی حاکمیت بوده و اکنون نیز اگر ادامه مذاکرات احیای برجام در دولت سیزدهم توسط علی باقری به عنوان رئیس تیم مذاکره کننده ایرانی پیگیری شده و همه کشورها در آستانه احیای برجام، توافقی جدید و برداشته شدن تحریم‌ها هستند با هماهنگی و هدایت مقامات عالیه نظام و حاکمیت بوده است. لذا اینکه عده‌ای بخواهند در هر حالی نفس مذاکرات یا آنچه در وین می‌گذرد را مورد تخطئه قرار دهند و بدون دستاورد بخوانند و به عبارتی جلوتر از حاکمیت قدم بردارند چندان امر موجه و درستی نیست و همه باید در چارچوب و پشت‌سر کل واحدی به نام حاکمیت ملی و مقامات عالیه نظام حرکت و اظهار نظر کنند. در همین خصوص نیز سیاست‌ها و سازوکارهای کلی تبیین شده و هر کسی که برای اجرا می‌رود صرفا بر مبنای آن سیاست‌های کلی حاکم عمل می‌کند و شاید در شیوه اجرا و عملکرد تغییراتی را شاهد باشیم. چنانکه مذاکره در دولت پیشین به نحوی و در دولت فعلی به نحو دیگری پیش رفته اما آنچه مهم بوده رسیدن به هدف یعنی احیای برجام و برداشته شدن تحریم‌ها است که باید حاصل شود. با این حال از آنجا که هدف یکی است و همه در حال تلاش برای رسیدن هرچه بهتر به آن می‌توان انتظار داشت که دولت سیزدهم از تجارب انعقاد و شرایط پسا برجام در دولت‌های یازدهم و دوازدهم نیز بهره ببرد. چرا که قدر مسلم همه در یک کشتی نشسته‌اند و هدف همه اعتلا و پیشرفت ایران و حل مشکلات کشور است.

◀ جلسه کابینه تدبیر و امید

دولت دوازهم حسن روحانی به پایان رسیده اما روحانی و مردانش هر از چندی جلساتی با یکدیگر دارند و به رصد شرایط داخلی و بین‌المللی می‌پردازند و اظهار نظر می‌کنند. روز گذشته نیز علی ربیعی سخنگوی دولت دوازدهم در مطلبی درباره جلسه اخیر برخی اعضای کابینه تدبیر و امید با هدف بررسی برخی مسائل روز و از جمله، مواضع رئیس‌جمهور سابق و اعضای دولت او پیرامون مذاکرات کنونی وین و توافق احتمالی برجامی نوشت: چند روز پیش نوشتم مشکلات بنیادین ما نقصان در سامان سیاسی است. احزاب قدرتمند شناسنامه‌دار و با برنامه‌ای وجود ندارند که خط کشی برای قضاوت و معیار درباره سیاست‌ها، برنامه‌ها و عملکردها به دست دهند. اکثر انتخابات‌ها به‌ویژه ریاست جمهوری در یک ناشناختگی و ابهام و اقبال یک‌باره مردم، نتیجه داده و از سویی گویی نفی گذشته توسط برخی جناح‌ها و به قدرت رسیدگان به یک سنت و کنش سیاسی تبدیل شده است. به هر ترتیب یک جامعه موفق هرگز تجربیات مدیران ارشد خود را نادیده نمی‌گیرد. تجربه‌های انباشته بخشی از سرمایه نظام‌های پویا محسوب می‌شود. وی بیان کرد: شنبه‌شب با تعداد زیادی از اعضای دولت دوازدهم و رئیس‌جمهور پیشین جلسه‌ای آنلاین داشتیم. هرچند این روزها برخی همین جلسات را تاب نمی‌آورند و برای آن عبارات و اصطلاحاتی به کار می‌برند. در این دیدار در خصوص برخی از مباحث روز مانند نگرانی فزاینده مردم از عدم گسترش پهنای باند و علل کندی اینترنت بحث و تبادل‌نظر صورت گرفت. همچنین گزارشی از بودجه و وضعیت اقتصادی کشور نیز در جلسه ارائه شد. مساله اوکراین نیز از موضوعات جلسه بود اما بحث برجام و اقدامات صورت گرفته برای احیای آن کانون اصلی گفت‌وگوها بود.

◀ حمایت از دولت و مذاکره کنندگان

ربیعی در خصوص موضع رئیس‌جمهور سابق در خصوص مذاکرات وین اظهار کرد: روحانی دراین‌باره گفت که «مذاکرات هسته‌ای و احیای برجام مهم‌ترین اتفاق و مساله کشور در چند ماه اخیر است. مهم نیست که این توافق را چه کسانی احیا می‌کنند یا چه کسانی مذاکره می‌کنند، مهم آثار و تبعات آن است که باید در رشد کشور مشاهده شود. مذاکرات و توافق هسته‌ای باید منافع و مصالح کشور و مردم را تأمین کند و نتایج آن بر زندگی مردم تأثیر بگذارد. همه باید با انسجام و وحدت ملی در پشت مذاکره کنندگان باشیم. کسانی که برای منافع مردم کوشش و جهاد می‌کنند چه در این دولت چه در دولت تدبیر و امید همگی از دیپلمات‌هایی هستند که برای منافع ملی می‌جنگند.» سخنگوی دولت دوازدهم عنوان کرد: در این جلسه همچنین درباره مساله ضرورت و پیچیدگی ساختن و آباد کردن کشور پس از توافق بحث شد و نظر اعضای جلسه و روحانی چنین بود که «پس از این توافق کشور باید به سمت جبران خسارت‌های ناشی از جنگ اقتصادی ایجادشده از سوی آمریکا حرکت کند و به رشد اقتصادی مناسب برسیم.» فضای عمومی جلسه در جهت کمک، حمایت از دولت برای پیشبرد در حین مذاکرات و پس از توافق برجام بود. اتفاقاً در این زمینه روحانی هم تأکید کرد که «اعضای دولت تدبیر و امید آمادگی دارند به طرق مختلف تجارب خود از دستاوردهای اقتصادی توافق برجام که موجب رشد اقتصادی و کنترل تورم پس از برجام شد را در اختیار دولت سیزدهم قرار دهند.» ربیعی اذعان کرد: من بنا بر تجربه زیسته‌ام چه در دوران وزارت کار و چه به‌عنوان سخنگوی دولت و با یاد آوردن دورانی که نگرانی‌های چندگانه‌ای مثل ضعیف شدن جامعه، سقوط دهک‌ها به پایین و ضرورت حمایت اجتماعی و دشواری‌های آن از یک‌سو و از سوی دیگر، نشان ندادن ضعف به موجودی مثل ترامپ و در کنار این‌ها فشارهای روانی و غیرمنصفانه و حملات جناحی امروز به این درک رسیده‌ام و معتقدم حمایت روانی از دولت ضروری است. بر اساس این تجارب، امروز همه وظیفه داریم از دولت حمایت کنیم تا تنها در یک جبهه در دنیای برهم ریخته سیاسی که هرکس منافع خود را دنبال می‌کند بتواند از منافع ایران و ایرانیان حمایت کند. مسیر درستی که دولتمردان سابق و رئیس‌جمهور پیشین بر آن تأکید کرده‌اند. همه باید کاری کنیم تا مسیر هموار شود. این وظیفه ملی ماست.

روایتی از بیش از نیم دهه سیاست‌ورزی بهزاد نبوی

هرگز تا این حد مشکل نداشته‌ایم

- استوار بر عهد اصلاح‌طلبی با قامت خمیده
- بهزاد نبوی رئیس جبهه اصلاحات ماند

آرمان ملی – مطهره شفیعی: سال ۱۳۲۱ است و بسیاری از همراهان قدیمی او سال‌هاست مسیری دور از سیاست‌ورزی را انتخاب کردند اما بهزاد نبوی در عرصه باقی ماند تا همچنان مرد شماره یک اصلاح‌طلبان باشد. قامت او در مسیر سیاست‌ورزی خمیده شده است اما هنوز به عهد اصلاح‌طلبانه خود پایبند است. نبوی پس از مجلس ششم دیگر تمایلی برای حضور در مناصب دولتی و قدرت از خود نشان نداد و ترجیح داد به مثابه یک مربی از کنار زمین به هدایت اصلاح‌طلبان در قدرت و بیرون قدرت بپردازد. اکنون هم برای بار دیگر پذیرفته تا رئیس جبهه اصلاحات باشد. بهزاد نبوی با رای اجماعی مجمع عمومی جبهه‌اصلاحات ایران برای سال دوم به ریاست این جبهه انتخاب شد. نبوی از سال ۹۹ ریاست جبهه اصلاحات ایران را بر عهده داشته است. فعالیت سیاسی نبوی را می‌توان در دهه ۴۰ دانست. او در سال ۱۳۴۷ به همراه سه نفر دیگر از جمله مصطفی شعاعیان، رضا عسگریه و پرویز صدری، جبهه دموکراتیک خلق را تأسیس کرد که تشکلی مخفی و مسلح بود و این سیاست‌ورزی تا به امروز ادامه دارد.

◀ استقبال اصلاح‌طلبان از ریاست نبوی

حال، بهزاد نبوی هر چه باشد مورد تایید اصلاح‌طلبان بوده و هست. حمیدرضا جلایی‌پور فعال سیاسی اصلاح‌طلب می‌گوید: «آقای نبوی یک مهندس روی زمین و یک واقع‌نگر فابریک است. قبل از انقلاب مبارز بوده و بعد از انقلاب در تمام صحنه‌ها و تجربه‌های بعد از انقلاب بوده. تقریباً ۶۰ سال تجربه زنده از واقعیت سیاسی ایران دارد. ایشان به لحاظ عملی و شهودی خیلی واقع‌نگر است و فضایی و خالی‌بند نیست.» جلایی‌پور به این ویژگی نبوی یعنی تحت تاثیر جو و فضا قرار نگرفتن و تحلیل بر اساس واقعیت تاکید کرد. صادق خرازی هم نقطه قوت نهاد اصلاح‌طلبان را حضور بهزاد نبوی در رأس تشکیلات اجماع‌ساز می‌داند. صادق خرازی چندی پیش تاکید کرده بود که «بهزاد نبوی سابقه درخشانی دارد و مغزش مانند یک جوان بیست ساله کار می‌کند» احمدزیدآبادی هم نوشته بود: «مهندس نبوی تجربه‌ای طولانی در امر مبارزه و سیاست دارد و برای ناظران سیاسی در ایران فردی ناشناخته نیست. کسانی که بهزاد نبوی را از راه دور می‌شناسند معمولاً با کسانی که با او از نزدیک آشنایند، نظر واحدی درباره‌اش ندارند. او از راه دور چندان دلچسب به نظر نمی‌رسد! دستکم برای من اینطور بوده است! اما از نزدیک به لحاظ ویژگی‌های فردی، نبوی چهره‌ای دلسوز و صادق و پرتلاش و پیگیر و صریح و شجاع و ساده‌زیست و فداکار و وطن‌دوست و فروتن به نظر می‌آید؛ گرچه به رغم فروتنی بر دریافت‌ها و تجارب خود تعصب می‌ورزد و به وقت ضرورت از خود اقتدار مدیریتی هم نشان می‌دهد. در واقع او از نقطه نظر خصایص شخصی، فرد کاملاً مناسبی برای ریاست نهاد اجماع‌ساز اصلاح‌طلبان است.» زیدآبادی می‌گوید: «از منظر بهزاد نبوی، حتی اگر بتوان از طریق انتخابات به بخشداری زیدآباد هم دست یافت، به نوبهٔ خود غنیمت است و به اندازهٔ خودش در خنثی کردن نقشهٔ افراطی‌ها برای نابودی کشور تأثیر می‌گذارد! با این حساب تردیدی نیست که مهندس نبوی با تمام قوای خود خواهد کوشید تا مجموعهٔ اصلاح‌طلبان را به حضور در انتخابات متقاعد و هدایت کند هر چند که کاندیدای ضعیفی داشته باشند.»

◀ نبوی چطور چریک شد؟

برای ریاست او بر جبهه اصلاحات نه تنها صدای مخالفی شنیده نمی‌شود بلکه ایده‌آل و خواست همه اصلاح‌طلبان پذیرش ریاست از سوی چریک پیر است لقبی که محل بحث است. بهزاد نبوی درباره لقب چریک پیر به خودش می‌گوید: لقب «چریک پیر» شاید به آن دلیل باشد که من قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، عضو یک گروه مسلح بودم و به خاطر عضویت در آن گروه در حالی که مسلح بودم، دستگیر شدم. شاید به همین دلیل تصور کرده‌اند که من هم چریک بودم در حالی که ما هنوز فعالیت مسلحانه را شروع نکرده بودیم و بنا داشتیم کارهایی انجام دهیم. دلیل لقب «پیر» را اما نمی‌دانم، چون حدود سی سال است که به من چریک پیر می‌گویند. علاوه بر موارد فوق، در زمان شاه، هفت سال زندان بودم و بعد از بیرون آمدنم انقلاب شد. پس از انقلاب هم عضو سازمانی شدم که مشی ایدئولوژیک، سیاسی و نظامی را مدنظر داشت چون ابتدای انقلاب بود و این تصور وجود داشت که ممکن است به فعالیت مسلحانه برای حفظ انقلاب نیاز باشد. در نتیجه این مشی مجاهدین انقلاب اسلامی اولیه که فعالیت نظامی را بخشی از برنامه‌هایش می‌دانست هم سبب شد من که عضو آن سازمان بودم، به عنوان چریک پیر معروف شوم.» او تاکید کرده است: «امروز دیگر اعتقادی به فعالیت‌های چریکی ندارم و معتقد هستم آن زمان هم بی‌جهت فکر می‌کردیم در حال انجام کار مهمی هستیم و عملا با آن روش‌ها نمی‌شد رژیم موجود را سرنگون کرد. به همین دلیل احساس مثبت و منفی نسبت به آن ندارم، اما به‌طور کلی کار چریکی را چندان کار مناسب و مفیدی نمی‌دانم. امروز که اصلا هیچ‌کس در دنیا به دنبال این نوع کارها نیست؛ فقط داعش است و حتی القاعده هم در حال عقب‌نشینی از این دست اقدامات است. معتقدم باید کار فکری کرد.» عمادالدین باقی نقدی بر صفت چریک پیر که به نبوی منتسب شده وارد می‌داند و می‌گوید: «مهندس بهزاد نبوی هیچ‌وقت چریک نبوده و خودش هم چند بار این لقب را تکذیب کرده است. او یک سیاستمدار حرفه‌ای و مدیر است و شاید لقب سیاستمدار پیر یا مدیر، تناسب بیشتری با کارنامه‌اش داشته باشد اما سال‌هاست همه طوطی‌وار این عنوان چریک پیر را تکرار کرده و یک سیاستمدار و مدیر را بدون هیچ دلیل موجهی معادل چگوارا معرفی می‌کنند. گویی این لقب برای او برچسبی شده است و لحظه‌ای در درستی یا نادرستی انتساب آن درنگ نکرده و تکرارش می‌کنند.»

◀ دلسوز برای کشور

نبوی بارها مورد هجمه مخالفانش قرار گرفته و دوران حبس در پرونده او ثبت شده اما از اهداف و آرمان‌هایش که همان بهبود شرایط کشور و رضایت مردم است رعقب نشینی نکرد. راهکارهایش را در تمام حوزه‌ها به‌ویژه حوزه اقتصادی ارائه می‌دهد و دلسوز است. چندی پیش گفته بود: «مشکل اقتصادی و معیشتی ما الان در تاریخ چهل‌واندی سال بعد از انقلاب بی‌سابقه است. ما هرگز تا این حد مشکل نداشته‌ایم. برای حل این مشکلات اقتصادی که می‌شود اسمش را بحران اقتصادی- معیشتی گذاشت، اولین کاری که می‌شود کرد این است که در سیاست خارجی ما تجدیدنظر کنیم.»

برجام همان برجام می‌ماند

برجام همان برجام است که در دولت روحانی تایید شد و نیازی به طرح جدید نیست. برخی دلواپسان برای سرپوش گذاشتن بر انتقاداتی که در دولت قبل به برجام داشتند، چنین می‌گویند که باید طرح جدیدی در مجلس به تصویب برسد که با برجام متفاوت شود اما یک نماینده سابق مجلس بیان کرد: این موضوع را می‌توان این‌گونه تفسیر کرد به دلیل آنکه برجام یکبار در مجلس به تصویب رسیده است، در صورت احیای مجدد نیازی به تأیید مجلس ندارد اما پارلمان یک قانونی دارد به اسم «اقدام راهبردی در برابر تحریم‌ها» و همان طور که مجلسی‌ها و نمایندگان عضو کمیسیون امنیت ملی بیان می‌کنند؛ قصد دارند توافقی که احیا می‌شود را با معیارهایی که در قانون «اقدام راهبردی در برابر تحریم‌ها» آمده، تطبیق دهند. جمالی نوبندگانی تاکید کرد: اصل برجام نیازی به تأیید و مصوبه مجلس ندارد؛ چراکه یکبار تایید شده است اما این احتمال که مجلس تاکید کند با مصوبه‌اش تطبیق داشته باشد، بسیار زیاد است.

احزاب چرا تحرک ندارند؟

گویی احزاب به خواب زمستانی رفته و اثری از فعالیت‌های آنها در جامعه پررنگ دیده نمی‌شود. عضو حزب کارگزاران می‌گوید: در شرایطی که انتخابات برگزار شد، امیدواری برخی احزاب و اثربخشی‌شان کمتر شد و برخی جریان‌های سیاسی دچار سرخوردگی شدند. از طرفی هم دولت سیزدهم در یک فرایند حزبی شکل نگرفت، یعنی یک حزب سیاسی حامی کاندیدای انتخابات که بعدا رئیس‌جمهور شد، نبود بلکه یک جریان اصول‌گرایی فعالیت داشت. جهانبخش خانجانی با این اعتقاد که نشانه‌ای در دفاع از رفتارهای حزبی نمی‌بیند، ابراز امیدواری کرد: البته شاید در آینده دولت و وزارت کشور در این زمینه بیشتر فعال شوند اما تاکنون چنین چیزی دیده نشده و همین عامل هم می‌تواند موجب افسردگی سیاسی احزاب شده باشد. عامل دیگری که موجب کم تحرکی احزاب شده، دخالت برخی دستگاه‌هاست که سعی می‌کنند فضای کشور را به سمت فضای احساسی ببرند و با تقسیم بندی انقلابی و غیرانقلابی سعی کنند، هر فعالیت حزبی را تحت الشعاع قرار دهند.

دوستان ظریف همه کاره تیم مذاکرات هستند

برایشان مهم نیست چه دولتی بر سر کار باشد و تکلیفی که برای خودشان تعیین کرده‌اند فقط مخالفت است مانند حجت‌الاسلام محمود نبویان که می‌گوید: در توافق جدید هیچ چیز لغو نمی‌شود؛ آقایان دارند همین را هم توافق می‌کنند. امیرعبداللهیان در مجلس گفت آیسا و کاتسا و یوترن لغو نمی‌شود؛ آمریکا حتی حاضر نشده معافیت دهد. این نماینده مجلس اظهار کرد: آمریکا فقط بیست فرد را در توافق جدید رفع تحریم کرده؛ ۹۶۰ فرد و نهاد در تحریم باقی می‌مانند. آمریکا گفته هیچ کشوری حق دادن دلار به ایران را ندارد، توی این توافق ما اینا رو پذیرفتیم وی مدعی شد: تیم آقای ظریف در مذاکرات حاکم است؛ کار به جایی رسیده که باقری به بچه‌های انقلابی گفته «تندید» آمریکا قوی ظاهر شده اما دوستان ما بسیار ضعیف ظاهر شده‌اند. نبویان گفت: دوستان ظریف همه کاره تیم مذاکرات هستند. وی در بخش دیگری اظهار داشت: مبنا این شده که می‌گویند بالاخره باید توافق شود دیگر.

گفت‌وگو

عبدالرضا فرجی‌راد در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

چانه زنی درباره تحریم اشخاص و تضمین ادامه دارد

- سفر گروسی به تهران برای قانع کردن مخالفان توافق بود
- مخاطب صحبت‌های وزیر خارجه، روسیه بود

آرمان ملی- علیرضا پورحسین: همین هفته گذشته بود که گمانه‌زنی‌ها در خصوص برهم خوردن مذاکرات وین پررنگ شده بود اما سفر مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تهران تمامی معادلات در این خصوص را تغییر داد و سبب شد تا بار دیگر احتمال رسیدن به توافق در وین افزایش یابد. توافقی که امروز به نظر می‌رسد گره‌ای باز نشدنی با مسائلی همچون جنگ اوکراین و بحران انرژی خورده است. در راستای بررسی این مسائل، «آرمان‌ملی» گفت‌وگویی با عبدالرضا فرجی‌راد، سفیر پیشین ایران در نروژ داشته است که در ادامه می‌خوانید.

◀ به چه علت پس از سفر گروسی به تهران باز هم مذاکرات در وین به کندی پیش می‌رود؟

باید توجه داشت که سفر گروسی به تهران بسیار مهم بود زیرا در پی آن یک توافق میان ایران و آژانس به‌وجود آمد. آژانس در خصوص برخی سایت‌های ایران سوال داشت که مسائل مربوط به آن حل و فصل نشد اما یک برنامه‌ریزی صورت گرفت تا در مدت زمان کوتاهی همکاری میان ایران و آژانس شکل گیرد تا این نگرانی‌ها نیز برطرف شود. همین امر سبب شد تا دولت آمریکا بتواند پاسخ مخالفان احیای برجام را بدهد. اگر قصد کارشکنی وجود داشت آن‌ها تاکید می‌کردند که همین امروز باید مسائل مربوط به این سایت‌ها مشخص شود تا برجام احیا شود. این نشان می‌دهد که تمایل زیادی از سوی طرفین وجود دارد تا توافق در وین صورت گیرد. در همین راستا مذاکرات در وین نیز ادامه دارد و طرفین در مرحله نهایی رایزنی‌ها هستند و هر کدام تلاش می‌کنند تا یک امتیاز بیشتر گرفته یا یک امتیاز کم‌تر به طرف مقابل بدهد. رایزنی‌ها مثل یک مسابقه فوتبال است که در مرحله فینال خود قرار دارد. در این میان جنگ اوکراین به یک پدیده‌ای تبدیل شده است که به مذاکرات وین سوزن می‌زند و طرفین مذاکرات نیز هر از گاهی با انجام اقداماتی تلاش می‌کنند تا از این سوزن خوردن فرار کنند و اگر این رویه عاقلانه تداوم یابد می‌توان پس از رایزنی‌های نهایی در روزهای آینده منتظر توافق در وین بود. در خصوص تضمین و رفع تحریم برخی اشخاص همچنان در وین چانه زنی صورت می‌گیرد و باید منتظر نتایج این چانه زنی‌ها در روزهای آینده بود. با توجه به اینکه اراده در میان طرفین مذاکرات وجود دارد این مسائل نیز حل و فصل خواهد شد. مساله انرژی و چالشی که ایجاد شده است نیاز به ایران را بیشتر نمایان کرده و در همین راستا نیز شاهد بودیم که حتی آمریکا به سمت ونزوئلا رفته تا نفت این کشور را که حتی روابط خوبی نداشته‌اند وارد بازار کند تا اندکی از کمبود نفت در بازار جبران شود و احتمالا پس از توافق نیز به سمت ایران خواهند آمد تا نفت ایران نیز وارد بازار شود.

◀ با توجه به ارتباط دادن مذاکرات وین و جنگ اوکراین، مخاطب صحبت‌های روز گذشته وزیر خارجه در مجلس چه کسی بود؟

طبیعتا صحبت‌های وزیر خارجه در مجلس مبنی بر اینکه اجازه نمی‌دهیم هیچکسی به منافع ملی ایران ضربه وارد کند، روسیه بود و این نخستین واکنش رسمی ایران در قبال خواسته روسیه از طرف‌های برجام بود. این انتظار وجود داشت که چنین واکنشی داده شود و سخنگوی وزارت خارجه نیز عنوان کرده بود که ایران منتظر است تا ببیند روسیه از بیان چنین درخواستی چه اهدافی را دنبال می‌کند. ایران نشان داد که تحت فشار روسیه قرار نیست باشد و این توافق را به‌رغم فشارهای جانبی می‌خواهد به نتیجه برساند و در این میان جز به منافع ملی به مقوله دیگری توجه نمی‌کند.

◀ با وجود این اراده برای توافق دیگر در شورای حکام مشکلی برای ایران پیش نمی‌آید؟

گروسی پس از سفر به ایران یک مصاحبه‌ای انجام داد که نسبت به مصاحبه قبلی پالس‌های مثبت بیشتری داشت. او در آخرین مصاحبه خود عنوان کرد که توافقات خوبی با ایران صورت گرفته است که مسیر را برای احیای برجام هموار می‌کند. گروسی در فرودگاه وین دو پهلو صحبت می‌کرد و به نظر می‌رسد از موضع مشخصی برخوردار نبود اما پس از گذشت یک روز مواضع روشنی اتخاذ کرد و به گونه‌ای صحبت کرد که نقطه ابهام برانگیزی باقی نماند. این نشان می‌دهد که گروسی نیز پالس‌های مثبت از سوی غرب و آمریکا دریافت کرده است و به همین علت بعید به نظر می‌رسد که در نشست شورای حکام نیز علیه ایران اقدامی انجام دهند.

◀ با توجه به این تحولات بحران اوکراین به کدام سمت سوق پیدا می‌کند؟

روسیه در یک تله گرفتار شده است و خود روسیه نیز انتظار نداشت که حمله به اوکراین بیش از ۱۰ روز طول بکشد و به بن بست بخورد. آمریکا، انگلیس و اروپا نیز به تازگی متوجه شده‌اند که پوتین در باتلاقی گرفتار شده است که به راحتی نمی‌تواند از آن خارج شود و به همین علت می‌خواهند راه را برای منزوی کردن روسیه ادامه دهند. پس از چند روز نیز اوکراین و جامعه بین‌الملل به سمتی حرکت می‌کنند که خود را با جنگ تطبیق دهند و در همین راستا دیگر از تداوم جنگ خیلی دلخور نیستند. هدف غربی‌ها این است که روسیه را در دو جبهه درگیر کرده و زمینگیر کنند. آن‌ها با تحریم روسیه می‌خواهند علاوه بر اینکه این کشور با غرب درگیر است از داخل نیز با مردم خود درگیر شود تا مجبور به عقب نشینی شود. غرب می‌خواهد جنگ را طولانی کند و مشخصا طولانی شدن جنگ روسیه را به شدت گرفتار خواهد کرد. غربی‌ها می‌خواهند روسیه را از بازار انرژی حذف کنند و بحران را ادامه می‌دهند تا جایگزین‌های مناسب برای انرژی روسیه مشخص شوند. در چنین وضعیتی حتی اگر جنگ نیز تمام شود، روسیه در شرایط سختی قرار می‌گیرد و شاید خسارت‌های جبران ناپذیری به روسیه تحمیل شود.